

Statenvoorstel 35/13 A

Voorgestelde behandeling

Statencommissie	:	Commissie voor Economische Zaken en Bestuur, 31 mei 2013
PS-vergadering	:	21 juni 2013

Onderwerp

Voortgangsrapportage Samen Investeren in BrabantStad, voorjaar 2013
Verlenging subsidietermijn project Goorloopzone, Helmond

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3410212

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Samenvatting

Provinciale Staten worden geïnformeerd over de inhoudelijke en financiële voortgang van Samen Investeren in BrabantStad. Aanvullend wordt voorgesteld om de eindtermijn van één subsidie (in het kader van het investeringsprogramma Samen Investeren in BrabantStad) voor het project Goorloopzone van gemeente Helmond met 2,5 jaar te verlengen.

Het voorstel

1. Kennis te nemen van de voortgang van het investeringsprogramma Samen Investeren in BrabantStad.
2. In te stemmen met toepassing van de hardheidsclausule voor het project *Duurzame herstructureringswijk Helmond-West (Goorloopzone)* en de termijn van de subsidie voor dit project met 2,5 jaar te verlengen tot 1 juli 2016.

Aanleiding

Het investeringsprogramma Samen Investeren in BrabantStad loopt eind 2013 af. Ruim 60% van de verleende subsidies is inmiddels afgerond. Voor de nog lopende projecten spannen de steden zich maximaal in zodat afronding in 2013 wordt gerealiseerd. De gemeente Helmond heeft ons verzocht om medewerking te verlenen aan verlenging van de subsidietermijn voor één project.

Bevoegdheid

Provinciale Staten hebben in 2010 het *Financieel beheerskader Samen Investeren in Brabant(Stad)* vastgesteld. Daarbij is afgesproken dat twee keer per jaar een rapportage over de voortgang wordt voorgelegd aan de commissie die zich met grote stedenbeleid bezighoudt.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3410212

Een van de kaders betreft de eindtermijn voor Samen Investeren in BrabantStad. Deze is bepaald op 31 december 2013. In de subsidiebeschikkingen is deze eindtermijn opgenomen als subsidievoorwaarde.

Aanvullend hebben PS een hardheidsclausule (04-02-2011, 13/11B) vastgesteld. Deze is bedoeld voor situaties waarin de provincie toch ruimte wil bieden in afwijking van het Financieel beheerskader en luidt als volgt:

Afwijken is alleen mogelijk als:

- er een nadrukkelijke wens van Provinciale Staten ligt tot doorgang van een project, al dan niet verwoord in een motie of amendement;
- hiertoe expliciet door de Staten wordt besloten.

Het voorgaande betekent dat het besluit tot verlenging van een subsidie tot de bevoegdheid van PS behoort.

Doel

Het meerjarenprogramma *Samen Investeren in BrabantStad 2008 - 2012* heeft als doel baanbrekende projecten van de grond te trekken om een duurzame toekomst voor Brabant veilig te stellen. Hiervoor zijn investeringen van de steden en de provincie via dit meerjarenprogramma gebundeld.

Voortgangsrapportage Samen Investeren in BrabantStad, voorjaar 2013

Onder de paraplu van Samen Investeren in BrabantStad zijn 166 subsidies verleend. Voor 144 subsidies geldt het Financieel beheerskader Samen Investeren in BrabantStad. Voor de overige subsidies zijn andere verantwoordingskaders leidend, denk aan OP Zuid, Netwerkprogramma BrabantStad Bereikbaar, Brabant Culturele Hoofdstad.

In 2012 is een aantal projecten uit het meerjarenprogramma 'Samen Investeren in BrabantStad' opgeleverd. Enkele voorbeelden zijn:

- Restauratie Sacramentskerk, Centrum Jeugd & Gezin en het Veiligheidshuis van Breda;
- Deltaplan voortijdig schoolverlaten van Eindhoven;
- Masterplan Realisatie Industrieel Erfgoed, Documentatie-, informatie en expositiecentrum Stichting Industrieel Erfgoed van Helmond;
- Centrum Jeugd & Gezin, Expertisecentrum Veiligheid van Den Bosch;

- Zorghuis complexe problematiek, Restauratie Mariëngaarde, Johan Cruijff University en Sanering Kempenbaan van Tilburg.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3410212

Inmiddels zijn in totaal 88 projecten gerealiseerd. Voor zover dat nog niet is gebeurd, vindt de financiële eindafrekening hiervan na de zomer van 2013 plaats. Voor 56 verleende SI-subsidies worden door de steden nog uitgaven geraamd voor 2013.

Voor een aantal projecten is het de vraag of de geplande realisaties haalbaar zijn. Dat geldt onder andere voor diverse restauratieprojecten zoals Abdij Koningsoord van Tilburg en Klooster Nieuwstraat te Tilburg. Dit wordt met name veroorzaakt doordat derden de financiering niet meer rond krijgen. Vooralsnog gaan de gemeenten ervan uit dat de doelstelling om in 2013 de restauraties gereed te hebben, wordt gehaald. Ook bij andere nog lopende projecten wordt door de steden maximaal gestuurd op realisatie in 2013.

Zoals wij u eerder hebben gemeld, zullen wij voor projectactiviteiten die plaatsvinden na 2013 geen subsidies in het kader van Samen investeren in BrabantStad meer uitkeren. Wij willen daaraan blijven vasthouden maar voor één project, Goorloopzone Helmond, vragen wij PS om de hardheidsclausule toe te passen. Voordat we hierop ingaan, schetsen we eerst de huidige financiële situatie van dit investeringsprogramma.

Investeringsvolume

Op totaal niveau omvat het provinciaal aandeel voor Samen Investeren per 1 februari 2013 een volume van € 241,7 mln. Onze verwachting is, dat als gevolg van goedkoper uitvallende activiteiten en niet-uitgevoerde activiteiten, dit volume bij de eindafrekening in 2014 lager zal zijn.

In onderstaande tabel zijn de huidige realisaties en ramingen afgezet tegenover de oorspronkelijke ambities.

	Intentieverklaring 2007		Gerealiseerd tot 1 januari 2013		Raming per 1 februari 2013	
Partner	Aandeel [mln Euro]	Aandeel [%]	Aandeel [mln Euro]	Aandeel [%]	Aandeel [mln Euro]	Aandeel [%]
Provincie	350	25	173	25	242	24
B5 steden	600	43	294	42	368	37
Derden	450	32	226	33	379	38
Totaal¹	1.400	100	693	100	989	100

¹ In dit overzicht zijn de bijdragen van gemeenten en derden t.b.v. OP-Zuid projecten niet meegenomen. Verantwoording hierover loopt via OP Zuid.

Onderbesteding

Bij de start van het programma hebben Provinciale Staten ingestemd met een in te lopen onderbesteding van € 70 mln. Nadien is de ingecalculerde onderbesteding met €18 mln verhoogd voor co-financiering van OP Zuid. Op basis van de voortgangsrapportages van de steden per 1 februari 2013 bedraagt de nog in te lopen onderbesteding € 9,1 mln².

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3410212

Het risico op het niet inlopen van deze ingecalculerde onderbesteding is bij de begroting meegenomen in de paragraaf weerstandsvermogen als geïnventariseerd beleidsrisico en wordt momenteel volledig hierdoor afgedekt.

Verlenging termijn Goorloopzone

De gemeente Helmond heeft ons verzocht om medewerking te verlenen aan verlenging van de periode waarin zij haar bijdrage aan het project *Duurzame herstructureringswijk Helmond-West (Goorloopzone)* gestand kan doen. De subsidie is verleend voor realisatie van een ecologische verbindingszone, waterberging, stedelijk groen, recreatieve verbindingen en ontsluiting van twee aangrenzende woonwijken naar de Goorloopzone alsmede voorzieningen voor natuurbeleving en -educatie voor wijkbewoners in dit gebied. De subsidietermijn loopt af op 31 december 2013.

De subsidie bedraagt maximaal € 5 mln en de bijdrage van de gemeente minimaal € 5,5 mln. Voor de uitvoering van het totale project Goorloopzone heeft de gemeente aanvullend nog € 2,3 mln vrijgemaakt en zijn bijdragen van het Rijk (€ 0,7 mln) en het Waterschap Aa en Maas (€ 3,1 mln) verzekerd.

De eerste fase van dit project heeft echter vertraging opgelopen waardoor binnen de huidige termijn de provinciale subsidie niet maximaal kan worden uitgekeerd. Dit zou een gat (naar schatting €1,85 mln) in de projectbegroting opleveren en die situatie maakt het totale project onzeker. Helmond verzoekt GS in feite om de totale subsidie uit te keren.

De vertraging is veroorzaakt door het volgende. Voor de inrichting van een deel van de Goorloopzone, moet het terrein Raaymakers worden verworven. Helmond heeft volop ingezet op minnelijke verwerving maar is hierin niet geslaagd zodat een onteigeningsprocedure gevolgd moet gaan worden. Pas wanneer het terrein is verworven, kan worden gestart met sanering en inrichting.

² In totaal is momenteel €255,7 mln nodig (€241,7 voor Samen Investeren en €14 mln voor co-financiering OP Zuid) terwijl de huidige dekking €246,6 mln bedraagt.

De Goorloop is een beekloop met een belangrijke waterhuishoudkundige en ecologische functie. Deze stroomt langs de westkant van het centrum en verbindt de stad met omliggende natuur- en recreatiegebieden ten noorden en zuiden. De Goorloop ligt nu in het stedelijk gebied ingeklemd tussen bebouwing en infrastructuur waardoor de ecologische en recreatieve functie van de beekzone zeer beperkt zijn. Het project Goorloopzone beoogt deze functies te herstellen.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3410212

Het terrein Raaymakers heeft een centrale ligging in de Goorloopzone. Het effect van reeds uitgevoerde en nog uit voeren maatregelen elders in de zone wordt feitelijk teniet gedaan als dit terrein niet kan worden gesaneerd en ingericht. Hiervoor is verwerving noodzakelijk. De Goorloopzone is bovendien een verbindende schakel tussen beekherstelprojecten Goorloop Noord, Schootense Loop en Goorloop Zuid.

Daarnaast is de ontwikkeling van de Goorloopzone een belangrijke maatregel voor het verhogen van de kwaliteit van de leefomgeving van Helmond West. Helmond West geldt als aandachtswijk, die fysiek onvoldoende openbaar groen en weinig speelmogelijkheden kent. De gemeente heeft daarom met bewoners en corporaties een programma ontwikkeld om te komen tot een duurzame herstructurering. De provincie heeft Helmond West als voorbeeldproject voor een duurzame herstructurering genomen. Met het meerjarenprogramma *Samen Investeren in BrabantStad 2008 - 2012* werd beoogd baanbrekende projecten van de grond te trekken om een duurzame toekomst voor Brabant veilig te stellen, en te komen tot een versnelling in beleidsuitvoering. Door toekenning van de subsidie aan de Goorloopzone met de daarbij gestelde voorwaarden zijn ambities vertaald in een sluitende businesscase die in uitvoering is. Duurzame herstructurering is echter een langdurig en complex proces, bestaande uit vele onderdelen die goed op elkaar afgestemd moeten worden en waarbij kritische paden, zoals de verwerving van gronden, de voortgang bepalen.

Helmond heeft de eerste stappen gezet om de onteigeningsprocedure in te gaan. Zodra de onteigeningsprocedure is afgerond met de definitieve verwerving kunnen verplichtingen voor de sanering en herinrichting worden aangegaan waarmee gegarandeerd is dat de volgende fasen worden uitgevoerd en de doelstellingen uit de beschikking worden gerealiseerd. De wettelijke termijnen volgend, zal de onteigeningsprocedure in het voorjaar van 2016 zijn afgerond. Verplichtingen voor de sanering en inrichting van het gebied kunnen dan voor de zomer van 2016 zijn aangegaan. Daarom wordt verlenging van de subsidietermijn met 2,5 jaar tot 1 juli 2016 voorgesteld.

Argumenten

2.1 Wij vinden realisatie van dit project van belang vanwege haar bijdrage aan onze ambitie om Brabant te laten uitgroeien tot een economische topregio waar het prettig werken en wonen is.

2.2 Stopzetten van het project leidt tot kapitaalvernietiging aangezien andere delen van het gebied wel al zijn ingericht.

2.3 Door verlenging van de termijn houden we grip op de realisatie van het project.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3410212

Kantttekeningen

Precedentwerking voor lopende projecten

Verlenging van de termijn voor dit specifieke project kan voor de overige B5-steden aanleiding zijn om voor andere projecten ook om verlenging van de termijn te vragen. Wij achten dit geval echter dermate uniek dat dit besluit niet leidt tot precedentwerking voor andere projecten. Dit is het enige project waarbij een moeizaam verlopende grondverwerving leidt tot een dergelijke vertraging. De complexiteit van dit herstructureringsproject, die nog verder wordt vergroot door de samenhang met andere projecten in de omgeving, vereist een nauwgezette planning voor diverse partijen die ver van te voren bekend is. Dit alles kan pas in gang worden gezet als uitzicht op de datum van grondverwerving bestaat.

Precedentwerking voor eerder ingetrokken projecten

Eerder hebben steden enkele projecten teruggetrokken vanwege de inschatting dat realisatie voor 2014 niet haalbaar zou zijn. Verlenging van de termijn voor dit specifieke project kan voor de steden ook aanleiding zijn om terug te komen op deze eerdere intrekkingen. Echter, omdat voor deze situaties geen sprake is van onvoorziene en onvermijdbare extra investeringen voor de gemeente, menen wij dat steden hier geen rechten aan kunnen ontleen.

Financiën

Binnen Samen Investeren is dekking voor de maximale subsidie ingecalculleerd voor dit project.

Europese en internationale zaken

Nvt.

Planning

Nadat PS heeft besloten tot verlenging van de termijn, zal de beschikking worden aangepast.

Datum

7 mei 2013

Documentnummer

3410212

Bijlagen

Brief van gemeente Helmond met het verzoek om verlenging voor het project *Duurzame herstructureringswijk Helmond-West (Goorloopzone)*.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
de voorzitter de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk drs. W.G.H.M. Rutten

Auteur: M.S.M. Reijers-van Stekelenburg, MReijers@brabant.nl,
toestel (073) 680 84 92
Ruimtelijke Ontwikkeling & Handhaving/Inter Bestuurlijke
betrekkingen en Toezicht